

Pa november in december, ki sta prav hitra priprava na to zimo.

Besedni del v knjigi je sicer dovolj informativen, toda še mnogo pomembnejši in dragocenejši je po našem mnenju slikovni, fotografski del. Popotnik skozi pokrajino lahko natančno primerja opazovani delček v naravi in fotografijo v knjigi ter z gotovostjo ugotovi, kaj ima pred seboj, katero zdravilno rastlino in katerega metulja, katero travniško rožo ali travo in katero žuželko, katero ptico in katerega pupka, katero mravljo in katero žito.

Kdor bi se hotel nekoliko zastrupiti z biologijo in kdor bi želel natančno vedeti, kaj gleda, ko hodi po naravi, tudi proti goram, naj vzame v roke to knjigo, ki je primerna tako za odrasle kot za otroke.

Marjan Raztresen

IZLETI V OKOLICI LJUBLJANE

Sekretariat za turizem in gostinstvo pri mestni občini Ljubljana je bil v zadnjih letih aktiven tudi na področju izdajanja turističnih prospektov, monografij in vodnikov. Tako je ob koncu lanskega leta izšel droben, a zelo uporaben izletniški vodnik po širši ljubljanski okolici.

Vsaka pot se začneja v kakem mestu ali v bližnji vasi in vodi pogosto tudi po markiranih planinskih poteh do različnih ciljnih točk. Predstavljene so kulturno-zgodovinske zanimivosti in znamenitosti začetnega kraja in širše okolice ob opisani poti ter gostinska ponudba. Popotnik se lahko spotoma seznanjati tudi z možnostjo športnega rekreiranja v posameznih krajih, dobi pa tudi vse podrobne informacije o prometnih zvezah in druge praktične nasvete za ogleda in nakupe.

Ker v tej brošuri opisane poti vodijo tudi do znanih ali manj znanih planinskih točk, je prav, da jih na kratko predstavimo.

Iz Črnuč ali Gameljnov pridemo skozi vas Rašico (ta je bila med II. svetovno vojno v celoti požgana) do razglednega stolpa in Planinskega doma Rašiške čete na Rašici. Vračamo se lahko skozi vas Jable z gradičem Habah iz 17. stoletja. Iz Domžal ali Ihana nas pot vodi na razgledni Tabor, od tod pa

prek bližnjih Goropeč do gradu Krumperk in vasi Gorjuša z jamarškim domom in kraško jamo. Iz Mengša je le kratka pot do Mengeške planinske kočice na Gobavici ali pa dalje do Topole in naprej v Kamnik. Iz Radomelj je lep sprehod na osamelih hrib Homec ali v druge sosednje vasi. Iz Kamnika je več poti v Kamniško Bistrico, na Malo oziroma Veliko planino ter Menino planino (11. točka Razširjene slovenske planinske poti — RSPP) ali pa celo na Krvavec.

Iz Dolskega se lahko povzpemo v Zagorico, rojstno vas tudi v svetu znanega matematika **Jurija Vege**, in dalje k sv. Miklavžu. Na drugi strani Save pa so Janče s Planinskim domom II. grupe odredov. Iz Moravč je mogoča pot na Limbarsko goro ali pa na drugo stran doline v Zgornjo Slivno, kjer je Geometrično središče Slovenije (23. točka RSPP). V bližini vasi Vače je najdišče svetovno znane vaške situle.

Iz Zavoglja pri Zalogu in vasi Šmarje-Sap vodi več poti po sosednjih hribih. Iz Velikega Trebeljnega peljejo poti proti Stični in Ivančni gorici, v bližini katere je Gradišče (24. točka RSPP). Mimo Grosupljeja vodi evropska pešpot E-6. Po njej pridemo tudi do turistično urejene Taborske jame. Iz Višnje gore, Turjaka in Rašice vodi več krajših sprehajalnih in daljših izletniških poti, na katerih si lahko ogledamo veliko zgodovinskih in kulturnih spomenikov.

Z Iga je dostop po cesti do doline Draga s številnimi umetnimi jezeri ali pa na Golo, Kurešček in razgledno Visoko.

Sprehodi po Ljubljanskem barju nikakor niso za planince nezanimivi. Iz Iške vasi lahko pridemo v znani Iški Vintgar ali pa gremo v breg na Gornji Ig in še dlje na Krim (30. točka RSPP), kjer so v zadnjih letih obnovili planinski dom. Tja se lahko povzpemo tudi iz Podpeči, Preserij, Kamnika ali Borovnice. Od tod je lep sprehod do divjega Pekla, Bistre ali Pokojišča na hribu. Na južni strani »ljublanskega Triglava« pa je zdravilišče in naselje Rakitna.

Z Vrhnike navadno obiščemo Planino z razglednim stolpom in planinsko kočico ter smučarsko središče na Zaplani. Iz Podsmreke ali Brezij

Darilo Planinskemu vestniku

Na eni od zadnjih sej upravnega odbora Planinskega društva PTT Ljubljana so nekateri člani predlagali, naj bi svojemu članu **Jožetu Dobniku** dali denarno nagrado, ker je uredil zbornik ob 40-letnici delovanja tega planinskega društva. Na isti seji je večina članov upravnega odbora ta predlog potrdila in upravni odbor je sklenil avtorju zbornika izplačati nagrado v višini 50 000 tolarjev.

Vendar je avtor nagrado odklonil oziroma jo preusmeril: na željo Jožeta Dobnika je PD PTT Ljubljana ta denar nakazalo na ziro račun Planinskega vestnika, ker se je avtor nagradi odpovedal v korist osrednje slovenske planinske revije.

Jožetu Dobniku se za lep denarni prispevek lepo zahvaljujemo.

Uredništvo in uprava
Planinskega vestnika

vodi gozdna pot na Ključ, znan po bojih partizanov z italijanskimi fašisti, in v Polhograjsko dolino, v Dvor z znamenito gotsko cerkvijo. Iz Drenovega griča lahko pridemo na Zaklanec ali v Šentjošt nad Polhovim Gradcem. Od tod vodi več planinskih poti na Goro — sv. Lovrenc, na Grmado (31. točka RSPP) in dalje na Tošč, najvišji vrh Polhograjskega hribovja.

Iz Šentvida je lep izlet na Toško čelo, Jetnbenk ali na Katarino in na sv. Jakob. Najbolj obiskana gora v Sloveniji pa je Šmarna gora nad Tacnom in Grmada s Turncem, osnovno šolo slovenskih alpinistov. Iz Medvod vodijo asfaltirane ceste v Zbilje in Smlednik, od koder je lep in kratek izlet do razvalin smledniškega gradu.

Nad Škofjo Loko je več izletniških in planinskih poti: prek Krizne gore na Čepule in Šentjošt nad Kranjem, na Lubnik (32. točka RSPP), dalje pa v smučarsko središče Stari vrh. — Iz Kranja se lahko pripeljemo do Predvora, od koder so prijetni izleti na bližnje vrhove s cerkvami ali do Cerkelj, od koder vodijo gondolska žičnica in več planinskih poti na

Krvavec, naš znani zimskošportni center, in do Jezerskega, od koder lahko pridemo tudi na najvišje vrhove Kamniško-Savinjskih Alp. Besedilo in fotografije za brošuro je prispeval **Albin Vengust**, umetnostni zgodovinar, gornik in gorski reševalec, ki v uvodu priporoča Ljubljancanom čimveč izletov v bližnjo okolico mesta. Izdajatelj lahko pohvalimo, da je v kolofonu objavil vse odgovorne sodelavce pri tej brošuri, od članov uredniškega odbora, urednice, strokovnega recenzenta, obeh oblikovalcev do jezikovnega korektorja. Knjigi na pot pa je napisal turistični delavec **Niko Jerman**. V knjigi so poleg fotografij (po ena pri vsaki opisani točki) še štirje zemljevidi ljubljanske okolice z vrisanimi opisanimi potmi.

Ciril Velkorrh

Antologija Everesta

V založbi J. Berg je konec lanskega leta izšel nemški prevod izredne knjige besedil in fotografij z naslovom »Everest — 70 let človekovih drznih dejanj«. Avtor **Peter Gillman**, eden izmed vodilnih britanskih avtorjev o alpinizmu, je zbral dovolj poročil in fotografij za obsežno antologijo. Pričevanja ne predstavljajo samo slike sedemdesetih let alpinistične zgodovine na Everestu, ampak odsevajo tudi razvoj višinskih vzponov v tem stoletju na primeru najvišje gore na svetu. Iz objavljenih besedil spozna bralec neizmerno omamno moč, ki jo Čomolungma izžareva na gornike, da potem na njej preizkušajo vse svoje telesne in duševne moči in zmožnosti.

Peter Gillman je izmed več sto že objavljenih ali še neobjavljenih virov izbral najboljše dokumente. Vrsta piscev besedil in fotografov se razteza od prvih alpinistov iz legendarnih dvajsetih in tridesetih let, kot sta **George Finch** in **Howard Somervell**, prek **Sir Edmunda Hillaryja**, **Toma Hornbeina** in **Petra Boardmana** iz povojnih let do sodobnih alpinističnih osebnosti, kot sta, na primer, **Chris Bonington** ali **Doug Scott**. Skrbno zbran dodatek vsebuje statistiko Everesta, vseh

uspešnih vzponov na njegov vrh, vseh 485 vzponov od leta 1953 do konca leta 1992.

200 strani debelo knjigo bi lahko smatrali kot eno od najdragocenejših novih publikacij, ki se ukvarja s plezanjem po visokogorju, po najvišji od najvišjih gorá na svetu.

Likovna razstava gornika in alpinista

Alpinist in donedavni načelnik Gorske reševalne službe Kamnik **Cene Griljc** se je letošnjega februarja v kamniškem razstavišču Veronika prvič predstavil širši javnosti kot risar in slikar.

Slikarjev prirojen talent in kratko mladostno soočenje z likovno problematiko v Šoli za oblikovanje v Ljubljani, predvsem pa kasnejša srečanja z eksotičnim svetom Tibeta, Himalaje ali Alaske so v avtorju zbudila neustavljivo potrebo po likovnem izpovedovanju. Kot svetovni gorski popotnik, alpinist in raziskovalec, ki je obredel dobršen del visokogorskega sveta, je tako likovno zabeležil vtise s svojih potovanj, raziskovanj, vzponov in sestopov, srečanja z ljudmi in živalmi.

Če bi hoteli stilno opredeliti risarski in slikarski slog Ceneteta Griljca, bi bil še najbližji uporaben termin fotorealizem. Tudi sicer si je slikar pri svojem delu pomagal s fotografijo, saj v krutih polarnih ali visokogorskih vremenskih razmerah ni mogoče beležiti s skicirko. Sicer pa uporaba fotografij kot slikarskih predlog načelno ni nič slabega. Že od izuma fotografskega postopka dalje so si likovni ustvarjalci občasno pomagali s tem medijem. Poznane so fotografske predloge celo našega velikega impresionista **Riharda Jakopiča**. Znani slovenski »fotorealist«, izboren portretist in eden izmed naših najvidnejših sodobnih slikarjev **Rudi Španzel** je po uspešnem študiju na slikarski specialki ALU v postdiplomskem zagovoru javno obelodanil, da si v svojem slikarstvu občasno pomaga tudi s fotografijo.

Slikarski fotorealizem (ali tudi hiperrealizem) je nastal v šestdesetih letih predvsem v ZDA, od koder se je širil po svetu. Tudi likovno ustvar-

janje Ceneteta Griljca bi bilo lahko daljni odmev na takšen način slikanja, posebno še zaradi njegove svetovljanske eksotične tematike. Veristično preslikovanje danega motiva, pa tudi, če si avtor olajšuje delo s pomočjo fotografije, zahteva dobršno mero potrpežljivosti, zbranosti in koncentracije, ki je avtorju kot alpinistu in gorskemu reševalcu vsekakor ne manjka.

V svojem slikarstvu se Griljc vrača tudi k svojim koreninam v okolico rojstnega Kamnika. Tudi tukaj se zavzema za likovno perfekcijo, kar včasih zazveni kot odmev ali spomin na klasično tradicijo realističnega (in romantičnega) krajinarstva kamniških slikarjev **Matije Antona** in **Maksa Koželja**.

Cene Griljc v svojih slikah in še posebno risbah rad upodablja živali: polarne pse, volkove, medvede ali divje in eksotične živali. Te drobne, a tehnično izpiljene risbe in slike delujejo slejkoprej literarno pripovedno in bi bile silno zanimive odlične ilustracije, lahko tudi k avtorjevim besedilom, saj vemo, da ima slikar Cene Griljc tudi literarno žilico. Na otvoritvi omenjene razstave smo namreč ob glasbeni spremljavi slišali tudi odlomke iz avtorjevih alpinističnih zapiskov.

Dušan Lipovec

društvene novice

Borisu Zajcu v slovo

Na pokopališče Podkraj pri Velenju se je 11. januarja 1995 zgrnila množica ljudi. Prišli so od blizu in od daleč, sosede, delovni prijatelji, planinci in drugi po zadnje slovo od **Borisa Zajca**.